

L'ESTEVET

SETMANARI NACIONALISTA POPULAR

Any I

Barcelona, 28 de Octubre de 1921

Núm. 10

SEPARATS...

N'hi ha hagut prou amb l'aixecament de la prèvia censura, que durant tant temps ha tingut la Premsa endogallada, i amb l'obriment de les Gorts en les que han sigut dites unes paraules de veritat, per a que la fastigosa corrupció de totes les misèries d'aquest Estat eixore i decreït aparegués a la vista de tot el món per a vergonya de aquells que encara gosen sentir-se'n súbdits.

Sense exposar-nos a les fúries dels organismes que dignament mangoneijen la direcció d'aquest Estat, no podem ni tan sols comentar, ni somniar en reproduir un reflexe de totes les vergonyes que s'han fet sapiguer oficialment al poble, per més que aquest malauradament ja feia temps que en sabia i en patia totes les conseqüències.

L'espectacle ha sigut verament edificant, amb escenes per a tots els gustos; perquè al costat de les revelacions fetes al Parlament han sorgit les topades, les imposicions, les rivalitats, les baralles, en una paraula, el safareix... les convulsions epilèptiques d'un cos que es desfa i que menaça l'aniquilament de tots els seus membres, fins de aquells que es senten amb viriors de fortalesa ..

I en mig de tot, lo inexplicable, lo absurde, dièh-ho clar, lo vergonyós és veure apollejant en aquest lloc, la representació de la política que ha volgut ésser encarnació del *nacionalisme* català, assabentar-se de que alclucat d'ulls i fent el sort a tot lo que passa a fora i fins volem creure que afegant la veu interior de la consciència, la força de la sang... l'home representatiu d'aquesta política, treballa—diuen catorze, setze, divuit hores diàries—per apuntalar lo que fatalment ha de caure, com ha caigut sempre tot lo que estava podrit per dintre...

Si aquest esforç d'ara i la tasca de vint anys de balderes vacil·lacions i equilibris s'hagués esmersat complerta i totalment "Catalunya endins" per enfortir l'esperit nacional de Catalunya en comptes d'esmortuir-lo amb tantes decepcions! Si aquets frontollament de l'Estat ens hagués trobat forment organitzats en sentit verament nacionalista!

Però res; ni tan sols s'ha volgut aprofitar una posició favorable renunciant a les responsabilitats del Poder per a exercir la fiscalització de representants del poble. I fins la Catalunya que s'accontenti amb ésser regió es trobarà que els representants que va elegir restaran muts... com a diputats ministerials.

No, no podrem mai els que sols tenim una mare sentir-nos amb cap lligam espiritual amb tot això que s'esmicola destruït per la corrupció. Podran posar-se traves a la expressió del pensament, però no podrà ofegar-se mai la veu imperiosa de la sang; tothom que sigui català, fill lligítim de Catalunya, ja fa molt temps que es troba ben *separat* d'aquesta carcassa que tot just bufa un mal vent ja espeternega...

Els estudiants

Aquests dies els estudiants han armat un xie de rebumbori.

Cada dia per l'Universitat han estat llençades per l'A. C. d'E. unes proclames en les que es recomana als estudiants que s'associïn en una entitat o altre. Clar està que de passada recomanen la seva i... nosaltres també.

Les reunions sovintetjen que és un gust. En l'Academia Calasancia ha tingut lloc una reunió d'entitats escolars en la que s'ha parlat del *Estatut*.

Entre altres coses s'ha posat de manifest la in-

congruència que hi ha entre l'Associació d'Estudiants Matriculats, admesa per l'Universitat i el no admetre per altre part més que aquelles associacions que essent purament *culturals*, tinguin els estatuts aprovats per el claustre universitari.

Es dona el cas de que l'A. C. d'E., que va inspirar el decret d'En Silió, ja que fou la organitzadora principal del Segon Congrés Universitari Català, no pot entrar a formar part del claustre universitari. Per aquest motiu els estudiants necessiten con a qüesió prèvia, per a entrar a col·laborar en la nova Universitat autònoma, la resolució de l'incongruència.

Si inflexibles es mostren en quan a la representació escolar a l'Universitat, més s'hi han de mostrar en lo que fa referencia a la qüestió de la llengua.

Les associacions d'estudiants de Catalunya no poden col·laborar en l'obra d'una Universitat *Catalana* que s'expressa en *castellà*.

Parlant amb un representant de una associació d'estudiants de esquerra, ens ha dit que ell no pot estar conforme en que no puguin tenir representació a l'Universitat les entitats polítiques d'Estudiants.

Això significa, segons el nostre amic, la exclusió en l'Universitat de les associacions de tendència esquerrana, ja que les entitats apolítiques, en la nostra terra són de tendència conservadora.

Serà molt probable que de tot això en sortís una forta federació d'estudiants de Catalunya i que aquesta federació fos la base d'un Tercer Congrés Universitari Català que posés remei a les incongruències d'un estatut fet massa depressa.

J BLANES

L'ESTEVET

Ha establert definitivament sa Redacció
i Administració en el carrer de

Sant Honorat, 7, pral. - Barcelona

*Bella festa de germanor
i de cançons*

Per fer-la es reuneixen en una ciutat catalana la gernació de tota una comarca acoplats per una raó d'ordre artístic, per un sentiment del més enlairat patriotisme.

Porten cançons que tenen heredades dels seus avis, que no tenen autor conegut, perquè són filles d'una llengua, que la tradició ha consagrat i les desgranen o bé nues de tota ornamentació, tal com les senten dir fa segles, les nostres muntanyes, o bé engalanades de la tècnica i ciència que hi han dedicat els nostres mestres.

Els cantors són gent del poble muntanyenc alguns, vilatans o ciutadans els altres que es reuneixen voluntàriament per a fer, o en el seu lloc nadiu o en romiatge, una doble afirmació amorosa constant, d'art i pàtria.

Amb aquest objecte dediquen les seves hores de repòs, quan poden deixar les eines del camp o les màquines de la fàbrica.

Però hi ha una gent a qui no plauen les cançons.

No poden amar-les, perquè són ignorants de l'esforç i del sentiment d'un poble.

Qui sab si instintivament avergonyits d'aquesta ignorància, ells intenten, no obstant, volguer dir

UN CAS D'AMNÈSIA

—... i diu que ha perdut la memòria aquet xicot.

—Si senyor, no es recorda de sa mare, i casi ni la vol conèixer.

Val 10 céntims

als seus subordinats ço que remotament podria assemblar-se a una cançó.

Ço d'ells, la lletra és tot artificiositat, estravagància i exageracions per quan ni el seu autor l'ha sentida.

La música és una barreja de trossos vulgars i gens artístics.

La gent ve obligada a dir-la sens la voluntat que disciplina el sentiment.

Els cantors en aquest cas són acoplats per la força després d'havels fet deixar les seves eines i el seu treball de cada dia, per força!

Heu's aquí perquè no puguin cantar ni dir-la aquella cançó i han de exidar-la.

Aquella gent, com és lògic, volgueren pertorbar la bella festa, creient que d'aquesta manera ofegaven els sentiments i la idealitat dels que la feien.

En éssent al vespre, els ciutadans sentien, com mai, imperiosa necessitat de viure en un país de civilització; el poble afegia als seus sentiments l'anhel vivíssim de la seva absoluta llibertat.

En Ciutat Catalana i Festa dels Orfeons

Vostès no s'ho creuran, però vagin a preguntar al Regent de l'impremta, si el dimecres a la tarda, no tenia ja compost aquest número i a punt d'entrar en màquina. L'ESTEVET la setmana passada... i és que jo mateix estic esmaperdut de la justesa dels meus pronòstics—que no són *sevillanos* com els del Calendari del Pagès—perquè s'ha de dir: semblava talment que el baró de Viver hagués llegit les proves... i volgués fer-me quedar bé en tots els detalls de les meves profecies...

Res; fil per randa tot ço que jo vaig dir; llisoneta del Marqués, *pinitos* oratoris, ficada de peus a la galleda, i... conseqüent *regocijo* de tots els que ja estaven tips de l'ensopiment de les sessions. Jo en aquest noi li faria un monument, perquè això del fill adoptiu es mereix una recompensa, per ço que va fer suar a tots els senyors Esteves, que es fan la il·lusió de que l'abús de poder i la força a tot drap, és ço que més guarda la calaixera... i és tot al revés.

Va ser una llàstima, que els tons greus dels discursos d'En Coll i d'En Marial, donguessin al debat apariències de serietat, perquè, havent començat el Baró que és més *jocoso* que una *astracanada*... si jo hagués sigut regidor, demano la paraula i faig una semblança de D. Severiano, que vos hi haguéreu llepat els dits... No faltava més, després que el *mismísimo* autèntic i castic Albert Rusiñol—que el feiem anar al *Bosque* sempre que hi havia eleccions per demostrar als reconsegats que a la Lliga encara hi havien catalanistes—es va sentir inspirat i va començar aquella carta tendrívola, dient: "Señorita... Desde el primer instante en que la vi..." Després, deiem, d'aquella fancesilla o millor dit *españolilla*, no val la pena de tenir escrúpols: *aquí todos somos hijos de la gran patria* i si En Maynés va a la *corrida patriótica* no li ve d'un pam i fem *hijo adoptivo*... encara que sigui al... *Chico de la Blusa*; vivim en temps d'*efusió* i qualsevol dia llegirem als diaris que a l'Ajuntament de Madrid s'ha presentat una *proposición* anomenant fill adoptiu a D. Pepe Puutij i Cadafalx i elevant a la categoria de *hijo predilecto* a Don Paquito, que ja fa temps es adoptiu o adaptat per més que jo encara sostinc que està *emboscado*, com diem a Can Seixanta.

Doncs, sí, senyor; jo haguera aprovat la proposició del baró de Viver... no per unanimitat... però, amb una esmena, la de que s'esborrés del cens de ciutadans de Barcelona... al mateix baró i demés comparsa, perquè jo asseguraria que són de JJJJaen... i que perdonin els del... *ronquito*.

PORTER DE VARA.

Un fill legítim te pare i mare:

Perxò, la nostra terra, te per pare, al Món; i per mare, Catalunya.

Hom ens diu, que la nostra tasca és impropiciosa; nosaltres li direm, que no fem ni diem res que no'ns hagin ensenyat els nostres mestres nacionalistes.

En bona fe que hi han hagut una pila d'estrenes i inauguracions de temporada per a fer-li la competència, però, vaja, potser que a la nit hom vagi a veure *La ciutat eterna* que han estrenat a Cervantes, però a la tarda ningú es deixarà perdre el Congrés, que triomfa en tota línia com a espectacle sensacional de més emoció i interès que les pel·lícules de *Rocambole*.

Es comprén que hi hagin tantes pinyes quan hi ha eleccions, perquè realment ha d'ésser una delícia en avinenteses com la present ésser diputat i poguer dir: lladre, poca vergonya, *bandido* i covard als... que realment ho siguin, perquè vivim en un país que no més poden anomenar les coses pel seu nom els que es troben amparats pel privilegi de la immunitat. Els demés ciutadans, de tot en diem *victorias*, *avances gloriosos*, i, en cas de molta necessitat—perquè ni amb rodes pot passar—se'ls permet arribar al *sensible descabro*, però sempre reconeixent l'*heroísmo* de tothom, inclús el dels pobres infelissos que ens hem d'empassar tanta fantasmagòria.

Ha sigut innegable la satisfacció pública al peguer llegir en lletres de mollito, explicat amb tots detalls pels pares de la pàtria—alguns d'ells formant part del *glorioso*—tots aquells plats forts que, com si fos *contrabando*, servien al cafè, a la penya o al despatx, els afortunats que disposaven de persona amiga o coneguda *bien informada y digna de crédito*, com diuen els diaris...; però, en canvi, l'esbombament de totes les immundícies que aquests dies s'han remenat al Congrés ha provocat la indignació de la Mula que ja no hi volia anar de cap manera al Parlament, perquè sospitava que no

Ja ha sortit la mula

serien tot *laureles* i preveia l'abundant cullita de *hortalizas* que ens han propinat els diputats coneixedors de les coses del Marroc...

Però, noi, s'ha posat com una fera malvada i vol ficar a la presó a tothom, de manera que, encara que s'enfadi el bon amic *Myself*, que diu que no està pels eufemismes, no tenim més remei que dir-vos que hi ha un gran bullit entre *determinados elementos*, i que s'han reunit *ciertos organismos* i, el pitjor de tot, és que a la Mula, després de xerrar tant i fer tantes barbaries, no se li han vist en lloc... els... atribututs... i està fent bolados i ensiamades, per a que tot vagi bé, encara que sigui amb escarni de la disciplina i de la dignitat del poder civil...

I ens posem punt a la boca, perquè contra ço que diu el ditxo: no són precisament els muts els que tanquen a la gàvia.

MARTÍNEZ.

Xarrameca de veinat

I els veïns tenen raó, tenen tota la raó; és indecent ço que passa en la nostra estimada Rambla, la *Via-Sacra* que li diu en Puig i Cadafalch. Ço que és ara si podria fer-hi passar a en Joffre, quedariem lluits els barcelonins! És intolerable l'espectacle, en mig de plena Rambla, la gent fent feines menors.

Senyors de la majoria nacionalista: no hi heu passat pel Plà de les Comedies? Vos hi heu fixat amb aquell espectacle indecorós i repugnant? Es que no hi ha pessetes per adovar les minguitoris públiques?... Be en teniu per a dar-les a les *Corridas*

Patrióticas, quals comptes després no surten clars!

No hi passeu pels carrers a ple dia i no vos encisen amb aquelles toies de flors que els veïns baixen a baix de l'escala, quan l'escombriaire els crida amb una trompeta que, quan sona, vos tot esglaia, creient que un automòbil ha muntat a dalt de l'anitara? Es clar, com que tots els senyors Regidors teniu *pase*, agafeu el cotxe d'en Foronda i perxò, en recompensa, deixeu la qüestió d'aquells *Autobousses* que es mori de fàstic en les oficines de Can Seixanta.

Ja sabem que això no te gaire *xispa* i perxò a nosaltres no vos farà gràcia, però L'ESTEVET, que està decidit a dir-les clares i terminants, vos fetejarà, amb tot allò que sigui deixadesa vostra, perquè heu de saber que pren *cédula*, paga impost d'inquilinat i el seu avi paga contribució amb la dècima...

X.

Administració de finques i assumptes judicials PERE DE BAHY

Carrer de Sèneca, 21, 1.er — GRACIA

LA VALLESANA
GRAN FÀBRICA DE AIGUARDENTS I LICORS
CALDES DE MONTEUY
Productora de l'exquisit Anís Taronja i del llegítim Anís Santa Maria

I

Ara que els grans han vestit la llureia, tots els petits volen fer com els grans. Si abans el juli i el fet els distreia, ara la guerra és el joc dels infants. L'Eudal és cap dels minyons de Vilalta, i l'Andreuet un dels seus lloctinents. Ahí a l'Eudal li partiren la galta i el cop de roc el deixà sense dents. I l'alegria inundà tots el rostres, i l'Andreu deia, parlant de l'Eudal: "Ara va bé, que n'esbotzen dels nostres! Com ho faria per ser general?"

II

La Margarida és xamosa i resolta, prò per xumar-se el ditet menovell, el seu germà, que és un noi poca-solta, li va clavar un pinyac al clatell. Ella que sí, que se'n va a la finestra i llença el canti, el porrò i el gibrell. (tant va tirar, que al finir la palestra, quedaven buits el rebost i el tinell). I sense veure que en feia un gra massa va dir joiosa, amb orgull triomfal, —quan no quedava ni un plat ni una tassa— "Ara he rentat el honor nacional."

III

Es en Conrado un xicot xerrameca d'aquells que arriben ben bé a atabalà que té una tia barbuda i rabeca, que el fa parlar a tot drap castellà. I té un cunyat empleat a l'hisenda, i dos cosins, aspirants d'agutzils, i un oncle, pobre, que viu d'una renda guanyada a plom, fent de betes-i-fils. I l'altre dia contava en Conrado —amb ses paraules cruels i banals— "Avui recullen cigars pel soldado i a casa, tots fumen purs de dos rals."

TONI GROS

Els bons amics de la "Joventut Nacionalista" de Balaguer, amb la cooperació directa dels valents *Esteve*s, es disposen a celebrar, amb entusiasme, un acte commemoratiu de la dada que encapsala aquestes ratlles. Amb l'entrega d'En Jaume d'Urgell, el presumit i orgullós Ferran d'Antequera, les llibertats catalanes reberen una forta sotragada. Doncs els decidits balaguerins, amb la escalfor que les hi dóna la seva convicció de vera catalanitat, volen que sigui precisament de Balaguer d'on surti un impuls potent per a que aqueixes llibertats siguin de nou conquerides, amb l'extensió que mereix la nostra terra. *Catalunya*, periòdic nacionalista radical de Lleyda, junt amb els bons catalanistes que representa; estan al costat dels entusiastes companys de "Joventut Nacionalista". I són els pobles de la rodalia, com deia en aqueses planes J. d'Almatà—Bellvis i Belcaire entre ells—que fan causa comú amb aquesta tasca de reivindicació catalana. I tot és un bell despertar d'unes energies aparentment dormides que saben manifestar-se amb l'intensitat deguda quan el cas arriba.

Endavant balaguerins! La flama dels vostres anhels pot encendre multituds i enderrocar tiranies centralistes. Teniu una part ben respectable de la joventut catalana que us segueix amb els braços oberts i amb el cor inflat de fe. El cant de la victòria ressona ja en nostres orelles com una promesa venturosa.

E. P. C.

Albesa (Lleyda).

Dissable, a dos quarts de quatre de la tarde una nutrida Comissió de L'ESTEVER, marxarà cap a Balaguer, per a pendre part en persona, en els actes patriòtics que en la Ciutat dels Comtes s'hi celebraran en remembrança als martres de 1413.

Els que vulguin acompanyar-nos-hi ja cal que corrin i amenin l'ermilla. Es tornarà a Barcelona a dos quarts d'onze del matí del dilluns.

Retallém del Butlletí, mesal, del Catalunya, Associació Autonomista del Dte. V (adherida a La Lliga Regionalista):

“DELS EMPLEIATS MUNICIPALS

Hem llegit en el simpàtic setmanari L'ESTEVER, com en el seu n.º 4, en deia quatre de fresques i de molt bones, al viu d'En Vidal i Guardiola.

Nosaltres, demanaríem als bons amics que redacten L'ESTEVET, que quan els vagui una mica que vinguin a entrevistar-nos, que els hi n'hi direm unes quantes més, d'aquelles que semblen amanides amb pebre i ali-oli, d'altres i molts més empleiants, sobretot Secretaris de Tinències d'Alcaldia, com la del nostre Districte que és un barra de pal de barca."

Molt bé, doneu-nos hora.

Llegim:

“EN LA INDIA Y EGIPTO

El nacionalismo

Bombay, 15.—Gandhy continúa sus campañas contra el alistamiento de cipayos.

En un artículo que publica su periódico "Yung Indian", el jefe nacionalista dice que nunca ha incitado a los cipayos a la dejación, pero que el día en que la rueda llegue a todos los lugares y comprendan los indígenas que pueden vivir en medio de la paz, ya no vacilará, aunque tenga que ser fusilado, en pedir a los cipayos que abandonen el servicio y se hagan tejedores. El cipayo, termina diciendo el citado periódico, ha sido utilizado casi siempre como asesino a sueldo.—Radio "

Realment, els cipayos a arreu del món són iguals.

Avui:

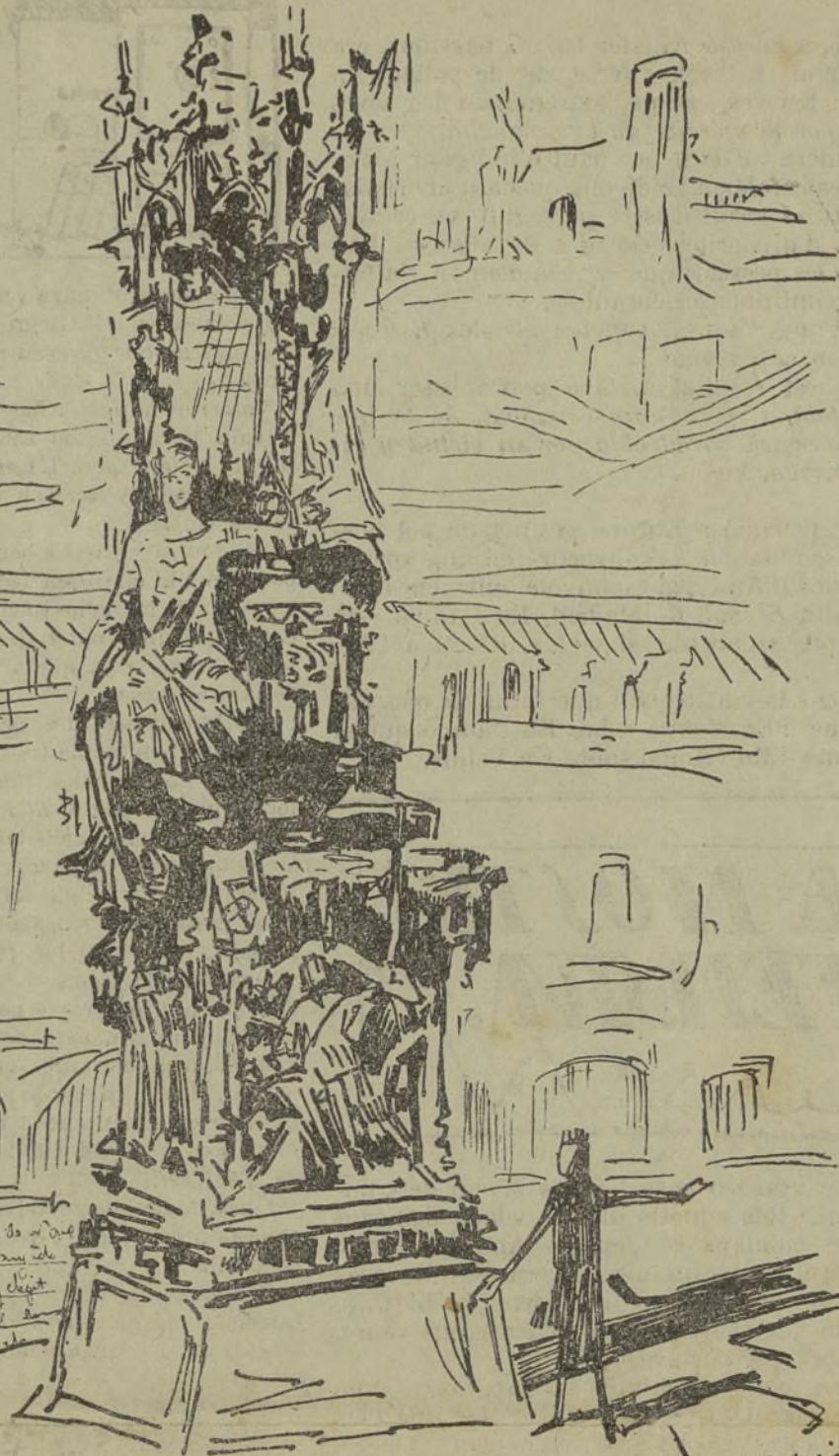
L'Alt Comissari diu, que les nostres tropes han
près Zeluàn.

Demà :

Les nostres tropes han evaquat Zeluán pel seu mal estat sanitari.

Demà passat:

Despeses de guerra de conquesta i evacuació:

[illegible]

es copia
T. 504

Projecte, obra del eminent arquitecte En Lluís Domènech i Montaner.

*En remembrança
d'En Jaume d'Urgell*

L'ESTEVER es lleva respectuosament el capell per homenatjar al primer martir de la Pàtria catalana. També ens llevem el capell per homenatjar als abnegats balaguerins que el seguiren en el alçament d'armes defensant l'Independència de Catalunya.

Balaguer, la ciutat dels comptes, sigué en 1413 el sagrari dels ideals més purs de llibertat i d'independència. Balaguer, avui podem dir també, que encara serveix en el ànim del poble, aquella mateixa puresa.

La Joventut Nacionalista d'aquella noble ciutat, enguany celebra, amb gran solemnitat la remembrança d'aquella data, data inicial de la decadència de Catalunya. Data de molta glòria per Balaguer però també, amb força dolor sigui dit, de força vergonya pel reste del poble català que no es va sentir encara prou esperonat per oïdar-los en quella abnegada i patriòtica lluita per a privar, en nostra terra el domini de la dinastia castellana, representada allavors per En Ferran d'Antequera.

Nosaltres, en els actes de Balaguer, hi volem ser-hi en cos i ànima. Els volem viurer, volem estimular-nos amb aquell fervorós patriotisme que a tot'hora bull en el cor de tot aquell poble.

Aquell poble que avui sent vergonya de que sigui representat en les Corts d'Espanya per un home que abans es deia nacionalista republicà, però que més tard sens gaires escrúpols, acceptà ésser ministre de un descendent d'En Ferran i després membre del Consell d'Estat espanyol, per qual càrrec en cobra unes quantes de l'ala...

Balaguer, amb els actes nacionalistes que celebra enguany, renega dels patriotes farçants, i fa acte de fe als ideals de llibertat que avui ja sotsmouen amb gran noblesa al bon poble català.

L'ESTEVER té per molt honor fer constar des d'aquestes ratlles la seva més entusiasta adhesió als actes que organitza la valenta Joventut Nacionalista de Balaguer.

LA REDACCIÓ.

MANIFEST

1413 - 31 d'Octubre - 1921

CATALANS:

El dia 31 d'Octubre, la Ciutat de Balaguer per segona vegada honorarà els martres de 1413 qui en aquell jorn moriren defensant les llibertats de Catalunya.

Fa 508 anys que la nostra volguda Ciutat, abandonada de tot Catalunya, queia, després d'un horribol setge de tres mesos, sota la fèrula maligna del castellà Ferran d'Antequera. I aquesta caiguda fou el principi i causa de la caiguda sobirana de la nostra Pàtria sota les urpes verinoses d'En Felip V.

Per ço desitgem que ara Catalunya, penedida ja de sa feblesa passada, s'uneixi amb Balaguer per a rememorar la digna rebel·lió del últim Comte d'Urgell En Jaume el Desdítat, i així tots els fills de la terra catalana, escoltant aquella valenta expressió, eixida d'aquell cor noble i de mare "o rei o res" vulguem ja menyspreuar tota covardia i fer-nos dignes amb les nostres gestes d'ésser homes lliures i valents per a desfer tot agravi que els traidors intentin fer a la Pàtria nostrada.

Començarem l'any passat a retre homenatge de remembrança al heroïa de 1413 esculpit en llur honor una formosa placa i en aquest acte ens acompanyaren un bon nombre de catalans de fora de la nostra Ciutat. Que aquest any siguin més les adhésions per a que finalment es pugui dir del 31 d'Octubre la gran diada de records tristos i esperances falagueres per a tot Catalunya.

Balaguerins: acudiu tots a homenatjar el Comte En Jaume el Desdixat.

Catalans: veniu a Balaguer per a treballar pel resorgiment de la Pàtria.

BALAGUER.—JOVENTUT NACIONALISTA.

Sembla que hi ha a Madrid dues opinions molt extremes. La una, la dels prudents, que diuen que en el punt a que han arribat les operacions al Marroc, seria qüestió de fer-hi parada i fonda. I la dels altres, els imprudents, naturalment és el revés del nom que donem als primers, que diuen que no és cosa de quedar-se amb mitja llesca.

Nosaltres, com que som molt panarres, som d'aquests darrers, perquè, la veritat, ens agrada molt el *crostó*, ei, s'enten, si el pa és de barra.

Hom entra el altra dia en la Redacció i crida: Ahelua!... S'ha acabat la censura!!...

Nosaltres, amb més resignació, contestem: Sumària al canto!...

I no badem, que encara hi queda un gos que es diu: Suspensió de garanties.

En què s'assembla En Güal amb En Lacierva? En que quan En Güal dona una conferència, plou. I quan En Lacierva fa un discurs apedrega!...

La que un dia fou notable actriu del Teatre Català i avui és la *eximia actriz, gloria del Español*, donya Margarita Xirgu, ha tingut la pensada de venir a Barcelona a fer-nos conèixer algunes de les seves darreres creacions escèniques.

No tinguin por de que durant la seva actuació en el Teatre Goya es recordi del nostre Teatre dignant-se representar cap obra en la seva llengua materna. Segurament que si alguna vegada vol parlar en català, que ja no se'n recorda!

Encara ens ha sortit més descastada que En Francisquet. Aquest quan no té *contracte a allà dalt*, ve a Barcelona i representa les seves comèdies en la nostra llengua. La senyora Xirgu ni això.

Sempre hi ha un pitjor.

Aquests dies passats s'han dit coses tan grosses en el Congrés, tot discutint lo del Marroc, que dubtem hi haigi prou... llejiu per a fer una bona bugada. Es veu que la brutícia, com el *Tenorio*, arribava per tot:

*a los palacios subí
a las cabañas bajé
y en todas partes dejé
triste memoria de mí.*

A Mataró, com en tantes altres poblacions, ens ha sortit per glòria de la ciutat, la plaga de "patrioters" que mareja amb festivals benèfics a favor dels que estan *lavando con su sangre el borrón que los moros lanzaron a "nuestro invicto" pabellón nacional*. Són els eterns oportunistes: els del aixequem-se i aneu-hi; els que tenen el fusell com el caci de Mula que mai ha disparat; són els que un dia fan de nacionalistes perquè vesteix, i un altre són espanyols perquè fa *bien*. I criden, eriden força a fi que tothom els senti per sortir de la seva insignificància.

I aquests dies el seus crits, convertits en fulles amb literatura de *Marcha de Cádiz*, ens conviden a ballar, i a cridar i a aplaudir. Sobretot a aplaudir. S'aplaudeix als aficionats de tota mena d'art, als *llorus* immorals de music-hall, als que s'exhibeixen sols quan fa senyor... i així ballant, i cantant i disfrutant s'ajuda als que cauen a les terres ermes de l'Àfrica sens sapiguer per què hi són.

Mes, amb tot i treure la caixa de trons i aplicar tots els resorts propis del cas, els sis o set beneficis celebrats obtenien una suma esquivada. Mataró, ciutat freda i *estevista*, es rebellava de dependre's d'una pesseta. Una capta portada a cap per unes senyorettes en un dels carrers principals, habitat per fabricants i senyors Esteves, assolía la quantitat de 38 pessetes!... La Comissió, trobant migrada aquesta suma, va allargar-la fins a 40 pessetes. No és broma.

Veient aquests pa...triotes que la llimona no rajaba per més que espremessin, idearen un recurs suprem. Es confabulà una denúncia contra dos coneguts Esteves, acusant-los de *injurias a la patria, insultos al ejército, agravios a la bandera*, tot el repertori conegut i de preparar un festival

pro-moros i pretendre perturbar els dels cristians.

L'objecte, a més de satisfer baixes passions, era atemoritzar als Esteves i fer sortir de pollaguera als senyors Esteves, perquè extremessin les seves simpaties *por el ejército de la revancha*.

La denúncia va tenir la virtut d'indignar a l'opinió, per estafalària i ridícula, quedant abortada; mes, davant el perill d'ésser perseguit, va créixer el nombre d'hipòcrites, car des de allavors han augmentat les pessetes que es recauden en els festivals que continuen celebrant-se.

I consti que d'aquest benefici els dos Esteves no en reben cap *prima*...

Amb aquest resultat Mataró podrà ésser una *ciudad catalana, pero muy española*, de la que la pàtria n'estarà *agradecida por su virtud y esfuerzo realizado*. Amen.

Aquella apel·lació a Europa anunciada pel nostre leader, sembla que es convertirà en una apel·lació a Amèrica (l'Amèrica espanyola, entenem-nos).

Segons diu *El Sol*, de Madrid, En Cambó està treballant per organitzar el viatge del rei a l'Argentina...

Sempre ens havia semblat que influiria més l'americanisme d'En Vehils sobre En Cambó que el nacionalisme d'En Cambó sobre En Vehils.

En nostre número passat ja parlàvem dels homenatges que tots aquests dies es venen dedicant als il·lustres catalans residents a Amèrica. Però, com que nosaltres tenim una manera d'explicar les coses, que de vegades no hi podem fer-hi més. I heu's aquí que el llapiç roig va tenir que veure. Oh, i la ràbia que portava!

Però, això, com que ningú ho sap només que nosaltres, a vosaltres vos podria semblar una deixadesa antipatriòtica. I perxò vos donem aquestes explicacions.

I perquè avui això no surti en blanc, ens concretarem només en fer present els dignes catalans d'Amèrica: doctor Claudi Mimó, de l'Habana; En Joaquim Muntal i En Francesc Valls, de Nova York; al senyor Brotau, també de l'Habana, i a En Manuel Biosca, de Montevideo, se serveixin acceptar la nostra més entusiasta adhesió a tots els actes d'homenatge que se'ls hi dedica, com també la nostra més patriòtica salutació.

Diumenge passat, al matí, la *Penya de la Dança* de l'Associació d'Estudiants de la Universitat Nova celebrà una audició de sardanes que sigué molt lluïda i concorreguda.

Per excés d'original del número passat no vam poder parlar de la Inaugural de Curs de l'Escola d'Art Dramàtic, en qual acte en Lluís Duran i Ventosa digué una interessant conferència, descapdel·lant l'interessant tema *El Teatre de la Ciutat*, que sigué molt ben acollida per l'enorme públic que hi assistí.

Diumenge passat l'Orfeó de Rubí i l'Escola Coral de Terrassa van anar a fer una forada de germanor a la Maria de Motlló. Esdevingué una veritable festa que omplí de joia en aquells patriotes cantaires.

Però vet'aquí que al vespre al retornar a la ciutat de Terrassa per a completar la diada amb unes quantes sardanes que la nit els hi havia escurejat, es trobaven sorpresos amb la odissea d'un valent Estevet de la nostra Redacció que tot sol se n'anà cap allà a vendre públicament el nostre setmanari.

L'acollida que li dispensaren sigué molt carinyosa i confortable per nosaltres...

De tot cor vos ho agraïm, bons amics de Rubí i de Terrassa...

Però tornarem, perxò, i quan menys vos ho pensareu.

Per manca d'espai i excés d'original, no podem publicar el que teniem compost, en honor i remembrança de la mort del Batlle de Cork.

Consti, avui, el més fervent homenatge pel maritre i digne patrici irlandès, MacSwiney.

Ja he aparegut, altra vegada. Parodiant allò que digué En Solano, en el Congrés, vosaltres em preguntàreu: Ens creiem, que ja erau mort. No, no era mort; estava amagat!

Vosaltres no sabeu fins on ha arribat l'excés del meu treball. Vosaltres, no sabeu pas ço que costa de fer rutilar aquest carro L'ESTEVET. Vosaltres no sabeu fins a quin grau de sacrifici es precis arribar per a fer la nostra empresa.

La guerra se'ns ha emportat a dos companys, que podríem dir que eren les nostres rodes d'avantçada. I jo, pobre de mi, m'he tingut de convertir en *Redactor en Cap, en Administrador-Gerent* i fins en *Director Responsable*! I això, vaja, que n'hi ha per a matar a un home de la edat meua.

Afortunadament he sigut ben apoiat per mantenir tan ferma batuta: amics abnegats i la Providència. Sort d'aquest *Noi de Sans*, que per la administració, ha fet tot ço que ha pogut. *El Porter de Vara*, ha omplert en la Redacció tots aquells buids que jo, laç de tant treball, no els he pogut completar; i també *Sturm*, dins de la seva típica gandularia ha fet quelcom extraordinari; del *Toni*, no puc dir mal, també s'ha portat bé. En fi, hem passat la febre i sembla que per ara tot anirà bé.

Director En Macià, l'Administració anirà a càrrec d'un jovincel que corre per aquí, que encara no sé com es diu, però demostra portar-hi molt bona voluntat i una butxaca d'ermilla que trinca amb molts duros.

Vagi, doncs, la meua més entusiasta salutació, i li desitjo en aquesta molt difícil tasca meua que tingui força sort en la solució dels mals-de-caps de *L'Ermilla de L'Estevet*.

I ara, amics llegidors, deixeu-me reposar un xic en aquesta brega, mentre vos endreço una petita encaixada de comiat.

Feu tot ço que pogueu per L'ESTEVET, portant-li subscripcions, subvencions i amics i així vos estalviareu de que jo vos torni engarjoliar en cap més número del nostre setmanari cap d'aquestes llaunes tan mal forjades.

Salut i Pàtria!

EL SENYOR PEPET.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Barcelona: Trimestre, 1'25 pessetes. — Semestre, 2'50 pessetes. — Un any, 5 pessetes.
Catalunya i fora: Trimestre, 1'50 pessetes. — Semestre, 3 pessetes. — Un any, 6 pessetes.
Extranger: Trimestre, 2'50 pessetes. — Semestre, 5 pessetes. — Un any 10 pessetes.

Anuncis a voluntat del que pagui

CORRESPONDENCIA

F. P. C. (Albesa).—Mercès i es publica, però sens firma, com és costum en aqueseta casa.

R. M. R.—Per nosaltres tot va bé si està bé. Però sembla que vos, mestre, sou un poc mal pensat. Deixeu-vos veure. Eserigui en una cara nomes.

La Penya dels Puritans.—Nosaltres ho som també. I sinó veïam quantes *petes* enviareu quant reventem avinentment.

J. B. B. (Tudela de Segre).—Hi manca l'ironia.

Jordi Clar Català.—L'un va, i el altre va... al cove.

Un Abd-el-Krimista.—Tindríem molt de gust en conèixer... personalment.

Joan de la Riella.—Això ens va molt a l'hora, però, si ens apliquen la llei de la fuga i allavors, adéu, *Estevet* i la Lliga, així sempre tindrà raó.

Català.—Molt llarg...

Noi d'Olot.—No va.

Un Purità.—Ho aprofitarem.

J. P.—Pot enviar, no ens farà cap nosa tenir-ho en cartera.

EN QUATRE ULLS.

GRANJA DEL LICEO

— DE —

JOAN ESTRAGUES

SUCCESSOR DE JOSEP TORRUELLA

ES SERVEIX A DOMICILI

Sant Pau, 5 Telefon 302 - A

ATENES. A. G. Universal, 20. — Barcelona